

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
СУЧАСНОЇ ФІЛОЛОГІЇ.
ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
РІВНЕНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
ГУМАНІТАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ВИПУСК XXI

Рівне 2015

ББК
83 Л 43
8

Збірник наукових праць Рівненського державного гуманітарного університету : Актуальні проблеми сучасної філології. Літературознавство. – Вип. XXI / Ред. кол. О. Кирильчук [та ін.]. – Рівне : РДГУ, 2015. – 155 с.

У збірнику вміщені статті, присвячені ювілею Уласа Самчука та актуальним проблемам української літератури. Матеріали збірника можуть бути використані науковцями, студентами, вчителями-словесниками.

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 15954-4426Р від 19.11.2009 р.

Рекомендовано до друку Вченою радою
Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 5 від 28.05.2015 р.)

Редакційна колегія:

доктор філологічних наук, доцент **ЗАХАРЧУК І. В.** (Рівненський державний гуманітарний університет)

доктор філологічних наук, доцент **ТОМЧУК Л. В.** (Рівненський державний гуманітарний університет)

доктор філологічних наук, професор **ПОЛЩУК Я. О.** (Київський університет ім. Б.Грінченка)

доктор філологічних наук, професор **КОЧЕРГА С. О.** (Національний університет «Острозька академія»)

доктор філологічних наук, професор **ГНАТЮК М. І.** (Львівський національний університет ім. І.Франка)

Наукові редактори:

кандидат філологічних наук **КРУПКА М.А.**

кандидат філологічних наук **КИРИЛЬЧУК О.М.**

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2015

УДК 821.161.2 – 21.09

ХУДОЖНІЙ СВІТ ДРАМАТУРГІЇ ЛЮБОВІ ЯНОВСЬКОЇ

У статті читач знайомиться із неповторним стилем Любові Яновської-драматурга, її індивідуальним стилем та вмінням глибоко психологічно відтворити дух епохи. Показано, як завдяки прийомам ліризації та епізації драматичного тексту письменниця доводить до реципієнта драматичність дії. В статті розкривається вміння письменниці передати всю широкую гаму почуттів героїв та психологію «маленької» людини.

Ключові слова: драматургія, психологія, символізм, монолог, персонаж, конфлікт, дискусія.

The article deals with individual style of Lyubov Yanovska and writer's ability to reflect psychology of her contemporaries. It's described methods to approach drama to lyric and epic genres. The author of article proves that Lyubov Yanovska demonstrates wide range of emotions and psychology of the «little man».

Key words: drama, psychology, monologue, character, conflict, discussion.

У літературний процес на межі двох віків Любов Яновська увійшла між «старим» натуралістично-побутовим малюванням громадян різних станів, кольорів, запахів і новим періодом аналітичного розгляду душі окремої людини» [9, 51]. Свою творчість вона базувала на засадах реалізму – правдивого відображення буття, осмислення реалій народного життя. Визначальними рисами української літератури реалістичного напрямку кінця ХІХ – початку ХХ ст., на думку дослідників, є «пильне вдивляння в індивідуальний внутрішній світ людини, відображення “вибухового драматизму” епохи зламу» [7, 168]. Саме із цими змінами пов’язані такі особливості нової драми, як «поглиблений психологізм і його своєрідне відгалуження – ліризм, а також публіцистичність, що була одним із виявів ідеологізації художньої, зосібна драматургічної творчості» [10, 98]. Перехідний характер драматургії Л. Яновської виявляється у поєднанні традиційного для реалізму психологічного дослідження особистості із філософсько-інтелектуальними узагальненнями, зверненням до багатоманітної символіки.

На рубежі ХІХ – ХХ ст. в українській літературі увиразнилася тенденція до зростання оповідності драми, яку Л. Мороз пов’язує із досягненнями аналітичного психоаналізу, вказуючи, що «загальноміметичне спрямування подальшого літературного процесу сприяло закріпленню епічних елементів на рівні фабульно-структурних закономірностей» [6, 198]. Зачини, прологи, дієгетизація подій, введення в текст наратора свідчать про цю тенденцію у драматургії Л. Яновської.

Нарація відтворює події, що відбулися поза дією, але якимось чином вплинули на її перебіг. У ролі наратора, як правило, виступає дійовий персонаж. У драмі «Людське щастя» колізії розгортаються навколо розповіді батька про отриманого від сина колишнього приятеля купця листа, у якому містилося прохання сина купця порятувати його грошима. Для всієї родини це

було великою несподіванкою. Але мати і син, як справжні аристократи, розуміють, що недотримання слова кине чорну тінь на добре ім'я чоловіка і батька, тому Василь Петрович відмовляється від запланованої поїздки до Африки, яка була не лише його давньою мрією, а й відкривала двері до нових наукових відкриттів, видання книжок, а отже, кращих матеріальних статків сім'ї. Епізація є прийомом, який допомагає авторці надати драмі філософської глибини і соціальної актуальності. Епічний елемент стає не просто формальним чи технічним, а світоглядним принципом.

Л. Яновська для ширшого відтворення внутрішнього стану своїх персонажів вдається до розгорнутих монологів. У фіналі «Без віри» героїня, яка стала жертвою обставин, своєї світоглядної обмеженості, з гіркотою зізнається: «Благословення диявола – це все, що я знайшла у вашій країні краси, але мені нема вороття, Лева Григоровичу. Я кинула вам під ноги все, що є на землі святого, я принесла у вашу країну всю ту останню крихітку віри, якою жила там» [11, 309]. Цими словами авторка передає глибокий душевний біль жінки і вмотивовує її самогубство. Тому, на нашу думку, безпідставними були свого часу закиди критика: «Властивий драмі рух у Яновської відбувається там, в тих картинках, де ніякої драми нема: в відносинах другорядних персонажів межи собою, в побутових сценках... І навпаки, там, де є всі дані для драми, в стосунках Марії Дмитрівни до Лева Григоровича і свого чоловіка – нема руху... Експресії нема... Є довгі монологи і нема боротьби пристрастей, нема переживань людської душі. Є матеріал для драми і нема самої драми» [5, 624]. Зауважимо, що такі монологічні форми уявленої драматичної дії відповідають жанру «ліричної сцени» і в процесі виголошення стають джерелом і способом реалізації драматичної дії.

Отже, можна зробити висновок, що в драматургії Л. Яновської виразно проступають дві тенденції: епізація та ліризація драматичного тексту. Ліричний елемент у драмах письменниці стає засобом емоційного впливу на реципієнта через внутрішні монологи. Прийоми епізації виконують у драмах Л. Яновської функцію ретроспективного відтворення тих подій, які відбулися за межами дії.

В українській драматургії початку ХХ ст. однією з основних тенденцій еволюції реалістичного напрямку, на думку Л. Мороз, є «відображення “вибухового драматизму” епохи зламу» [7, 168]. Активізація суспільних рухів у перші роки ХХ ст. не залишилася поза увагою митців слова. Події революції стали основою драматичних творів Г. Хоткевича («Лихоліття», «На залізниці», «Вони»), С. Черкасенка («Хуртовина», «Жах»). У драматичній творчості Л. Яновської, особливо після подій 1905 року, коли у настроях української інтелігенції помітним було розчарування, подекуди зневіра у власних силах і проповідуваних ідеях, симптоматичним є відхід від «старого» реалізму. Твори цього періоду вирізняють поглиблений психологізм і філософське осмислення досліджуваних проблем.

Складність політичної ситуації у суспільстві, неузгодженість, суперечливість у словах і діях революціонерів – ці колізії стали основою драматичного «нарису» «В передрозвітньому тумані». Події відбуваються в

селі, яке схвильоване та збентежене «новими» порядками. Авторка відтворює сум'яття у душі селян, котрі не можуть збагнути, що діється навколо:

«Сила. Велике смятеніє в народі. Як на великій пожежі, в власній хаті, не знайдеш дверей.

Кіндрат. Ти в своїй хаті не знайдеш дверей, а вони (страйкарі) в чужі вікна лазять. От тобі і правда їхня, от тобі і право їхнє.

Сила. Велике смятеніє! Нові порядки заступають, а старі не подаються. Якби хоч знаття, які саме порядки будуть» [11, 397].

Письменниця критично оцінювала спроби частини інтелігенції змінити життя селян на краще. Василь, власник землі, який віддав усі свої кошти на створення каси взаємодопомоги, щиро вірить, що народ «має свій розум, свою волю, і не тільки буде довічним, що зробить він по власній волі, а не по слову інтелігентного терориста» [11, 415]. Натомість його товариш Петро має іншу думку і намагається переконати Василя. «Народ наш – це кам'яна маса, яку не можна тепер ні любити, ні поважати, якій не можна вірити. Це величезний тільки матеріал задля великого маестро розума. Сміливо і твердо, не шкодіючи ні сил своїх, ні матеріалу, з гострим різцем та важким молотком мусить той маестро приступити до цієї кам'яної маси» [11, 415].

Л. Яновська не стояла осторонь життя, її хвилювали насущні проблеми часу. У щоденнику письменниці є записи про дні революційного піднесення. Варто зауважити відсутність якогось однозначного погляду, навпаки, рядки щоденника ще раз переконливо засвідчують, наскільки непросто було відразу дійти певних висновків. Тут відтворено весь шквал емоцій, почуттів, вражень, сумнівів, які бентежили саму Л. Яновську і її сучасників. З одного боку, вона фіксує ейфорію, емоційне й ідейне піднесення мас: «Я б не повірила, що люди можуть так брататися, так єднатися, як у ці дні. Ми були нерівні діти перед лицем бюрократії, ми були нерівні по достатках, освіті, але перед лицем того близького ідеалу волі ми були всі рівні і однаково простягли до її білого прапора свої руки» [11, 420]. З іншого боку, разом із таким захопленням письменниця показує хаос, руйнування, які охопили країну. Надзвичайно експресивно вона малює картину розправи: «Жадоба, ненависть, заздрощі, помста взялися за руки і одним реготом літали по вулицях города, одданого на їхню волю». Зображуючи такі жахіття, Л. Яновська вдається до персоніфікації: «Сонце зійшло було і сховалось за хмару, вітер подихнув був і засоромлений стих. Все, що вміло співати, засинало, що вміло казати – оніміло, що мало світлі очі – осліпло перед цим страшеним шабашем хижих душ. Сонце померкло, замість нього блистіли штики... на втіху Люципера. Це був його день. Велике вогнище во славу його розкладене було ще уночі на людних вулицях, а стогін, плач дітей, жінок – був першим йому гімном» [11, 431].

Революційні зміни супроводжуються насиллям, хаосом, руйнуванням старого, тому й ставлення до них завжди неоднозначне. Філософ Сергій Булгаков зазначав, що «поняття революції є негативне, воно не має самостійного змісту, а характеризується лише запереченням зруйнованого нею, тому пафосом революції є ненависть і руйнування» [2, 111]. У центрі бурхливих суперечок, зумовлених революційними подіями, поставала проблема

протистояння індивідуально-людської моралі й етики й партійних обов'язків. У драмі Л. Яновської «Жертви» присутній образ дівчини-революціонерки, яка активно пропагує революційні ідеї, закликає робітників до страйку. Хоча вона і бере безпосередню участь у конфлікті, відзначимо, що письменниця творить цей образ пунктирно, мало уваги приділено розкриттю внутрішньої світоглядної парадигми. У п'єсах В. Винниченка найчастіше носіями емоційно-романтичного начала виступають жінки (Ліля й Ольга – «Дисгармонія», Катря – «Великий Молох», Марія – «Гріх», Ольга – «Дочка жандарма»). Її героїні роблять відчайдушні спроби збагнути суть революційних змін, перед ними постає проблема морального компромісу, несумісності поєднання загальнолюдських цінностей і корпоративних партійних інтересів. Оріся (драма «Memento»), відійшовши від революційних уподобань, так пояснює своє розуміння нових ідей: «Народу служила. А народу того не любила, не знала. Три года в партії була. Якого чорта спитать?» [1, 30].

У творі Л. Яновської таке роздвоєння героїні не є предметом авторської обсервації, тому й не дає письменниця об'єктивної оцінки діяльності героїні. Дівчина з'являється у драмі епізодично, хоча її образ символізує революційні зміни у суспільстві. Ставлення простих людей до цієї особи неоднозначне, часто поляризоване.

«Ганна. Жовтий платочок! Ха-ха-ха! Так і знала!.. Куди б не йшов, куди б не їхав, щоб не робив, щоб не казав, отієї не поминеш, не об'їдеш.. Заворожила, задурила, отуманила всіх, як відьма.

Сусідка І-а. Будь вона проклята! То через неї і мій п'яниця мені голову провалив. Коли б хоч знати, хто вона така...

Ганна. Непотрібне сміття, повія... Якийсь-то пришелепкуватий студент виволік її з такого дому, хотів ще й одружитися з нею, то вона, либонь, не схотіла. / .../.

Лукина. А вона, бач, і не пішла за ним...

Ганна. Він там горює, а вона тут чарує... Нема, мабуть, на фабриці ні одного парубка, ні одного чоловіка, щоб вона не причарувала.

Палажка. Дай, Боже, їй віку довгого та щасливого... /.../ бо вона всім добра бажає» [11, 470-471].

У цьому побутовому полілозі образ дівчини «у жовтому платочку» персоніфікується. Письменниця не тільки робить спроби реалістично відтворити революційні події, а й прагне повніше передати всю широку гаму почуттів, сумнівів і переживань міщан, робітників, селян. Її насамперед цікавить психологія «маленької» людини. Л. Яновська показує, як зрушення «літосферних плит» у суспільстві позначаються на житті пересічного громадянина не лише у зовнішніх, а й у внутрішніх своїх виявах.

У художній системі драматургії Л. Яновської помітне «схрещення» традиційного реалізму із натуралізмом, символізмом. Оскільки український театр на межі віків перебував у стані колоніальної залежності, драматургічне мистецтво брало на себе й тягар політики. Дослідники говорять про «зближення політичної драми із символічною» [7, 188], і саме під таким кутом

зору варто розглядати твір Л. Яновської. П'єса «Жертви» має загалом реалістичне спрямування, але символічним є образ дівчини «в жовтому платочку», яка виступає своєрідним каталізатором подій, активізує пробудження суспільної свідомості героїв. Наявність у драмі цієї героїні дає змогу авторці розкрити індивідуалізм психології персонажів, показати процес зникнення непорозуміння між людьми, що відбувається внаслідок того, що кожен із них прислухається лише до самого себе. У наведеному вище полілозі кожен із його учасників мовить про своє, не прислухаючись до думки іншого. У такий спосіб предається самотність людей, порушення зв'язків між ними. Символічною є і назва твору – «Жертви». Л. Яновська наголошує, що жертвою стала не лише дівчина-революціонерка, а й усі дійові особи, зосереджені на власному «Я».

У період *fin de siècle* експресивного звучання набуває мотив духовної свободи особистості. До нього звертаються Леся Українка, В. Винниченко, А. Кримський, С. Черкасенко та ін., які різноаспектно актуалізують цей мотив. «У кожному окремо взятому творі ідея свободи тематично конкретизується, наприклад: проблема свободи людини і релігії, питання влади і свободи, питання свободи митця в суспільстві тощо. Художнє дослідження цього важливого питання поєднується з осмисленням його філософських, моральних та психологічних аспектів» [4, 14-15].

Драма «*Noli me tangere*» («Не займай мене») є відповіддю на твір В. Винниченка «Щаблі життя», у якому проповідується мораль евтаназії. Ця п'єса не залишила байдужими критиків, зокрема через головного героя, який наважився зі співчуття отруїти свою хвору матір, узагалі нетрадиційні погляди вчителя Мирона Антоновича на проблеми родинних, статевих, шлюбних стосунків, його теорія «чесності з собою». У літературі навіть з'явилися твори-відповіді: у «Трагічному малюнку» Наталки Полтавки (Н. Кибальчич – Симонової) засуджено право на вбивство. Лікар відмовляється передати через матір отруту її синові, щоб врятувати його від розправи ката.

П'єсою «*Noli me tangere*» Л. Яновська долучається до розв'язання цієї непрості проблеми. Образ «зайвої» людини вона створює за винниченківським сценарієм. Письменниця зумисне добирає найчорніші фарби, щоб змалювати у найнепривабливішому вигляді Аркадія Петровича. Це людина, яка успадкувала алкоголізм. Він отрує життя не лише собі, а й оточенню, найбільше дружині. Носієм моралі евтаназії виступає лікар Степан Антонович. Він розуміє, що Аркадій Петрович – невиліковно хвора людина з покаліченою душею, що він завдає великої кривди рідним, але в його душі відбувається гостра боротьба між усвідомленою потребою очищення суспільства і можливими шляхами його здійснення. В останню мить лікар розуміє, що він не має права приймати такі рішення: «Я взявся будувати правду на землі, взявся наділяти щастям, пошився у судді, але бутафорська мантия судді придавила мене» [11, 554]. Від моральної перенапруги лікар божеволіє і свого рішення не здійснює.

П'єса у час виходу в світ не здобулася на схвальні відгуки. Л. Яновській закидали, що вона насмілилася грати в шахи з нерівним партнером. А М. Сріблянський писав, що В. Винниченко у драмі «Щаблі життя» порушив

дієвість християнської філософії милосердя: «Винниченко замахнувся на сю «шкарлупину». Наша українська критика поставилася негативно до винниченківського експерименту [8, 636-637]. П'єса Л. Яновської «Noli me tangere» устами Степана Антоновича дає відповідь винниченківському протагоністу на питання про право на життя невиліковно хворого чоловіка. «П'єса має своїм завданням осоромити Винниченкового героя. Але замах цей не вдався» [8, 636-637]. Критик закинув Л. Яновській реакційну ідею вседозволеності, вказав на композиційні недоліки у вирішенні драматичного конфлікту (колізія стосунків Степана Антоновича і Насті). З приводу драми «Noli me tangere» М. Євшан писав: «На позір авторка захоче нібито свою об'єктивність драматурга, нібито дає розвиватися дії, але мимо того ясно, що вона кінець вже сама назначила, що характери поділила на злі і добрі /.../. Так не можна проводити певні тенденції в літературному творі, не можна так добирати характерів для проведення доказу, фальшуючи документи людської душі та людського життя. Бо тоді не буде драми – М. Є.» [3, 31].

Зауважимо, що такі закиди авторці у тенденційності поглядів не завжди були об'єктивними. На нашу думку, письменниця у цій драмі на перший план виводить образ Аркадія Петровича для того, щоб глибше дослідити психологію «негативного» персонажа. Як спостеріг С. Хороб: «головним для п'єси з такою конфліктною структурою буде зіткнення життєвих принципів, психології і моралі «антигероя» з самим автором» [10, 43].

Новації Л. Яновської як драматурга виявилися також у багатстві жанрово-стильового діапазону її творчості. Пройшовши шлях від соціально-побутової драми, мелодрами до драми психологічної, соціально-філософської, письменниця опанувала різними формами передачі драматичного матеріалу: від ліричної драми, етюдів на одну дію до класичної повноактної драми.

Таким чином відзначимо, що провідним напрямом у драматургії Л. Яновської залишався реалізм. Однак письменниця еволюціонує від традиційних реалістичних надбань театру «корифеїв» до оновленого психологічного і ліричного реалізму. Як представника філософсько-інтелектуальної течії у реалістичній літературі її цікавлять складні внутрішні процеси людської душі. Головними для письменниці стають моральні проблеми, а основним драматургічним засобом – дискусії персонажів навколо різних моральних категорій. Для більш повної передачі почуттів і думок героїв Л. Яновська вдається до розлогих монологів, що є одним із засобів епізації драматичного твору. У художній системі драматургії письменниці помітним є синтез реалізму із символізмом. У п'єсі «Жертви» символізм значною мірою ґрунтується на соціальних вимірах, що сприяло створенню символістської моделі суспільного життя.

Джерела:

1. Винниченко В. Вибрані п'єси / В. Винниченко. – К. : Мистецтво, 1991. – 604 с.
2. Гнідан О. Володимир Винниченко. Грицько Григоренко. Штрихи до портретів / О. Гнідан, Л. Дем'янівська, Л. Йолкіна, А. Гуляк. – К. : Вища школа, 1995. – 223 с.
3. Євшан М. Куди ми прийшли? Річ про українську літературу 1910 року / М. Євшан. – Львів, 1912. – 52 с.
4. Криловець А. Українська література перших десятиріч ХХ століття: Філософські проблеми / А. Криловець. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2005. – 255 с.
5. Личко І. Критичні замітки / І. Личко // Літературно-науковий вісник. – 1909. – Т. 45. – С. 618-628.
6. Мороз Л. Нова реалістична драма в українській літературі кінця ХІХ – початку ХХ ст. / Л. Мороз // Проблеми історії та теорії української літератури ХІХ – ХХ ст. – К. : Наук. думка, 1991. – С. 192-221.
7. Мороз Л. «Сто рівноцінних правд». Парадокси драматургії Володимира Винниченка / Л. Мороз. – К. : Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка, 1994. – 203 с.
8. Сріблянський М. Л. Яновські. «Noli me tangere» / М. Сріблянський // Літературно-науковий вісник. – 1910. – Т. 52. – Кн. ХІІ – С. 636-637.
9. Сріблянський М. На великім шляху. Про письменників 1909 року / М. Сріблянський // Українська хата. – 1910. – № 1. – С. 51
10. Хороб С. Українська драматургія: кризь виміри часу (Теоретичні та історико-літературні аспекти драми) / С. Хороб. – Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 1999. – 196 с.
11. Яновська Л. Твори : У 2 т. / Л. Яновська. – К. : Дніпро, 1991. – Т. 2. – 710 с.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I. *Улас Самчук і українська естетична свідомість*

Тхорук Раїса. Параметри міфологізації художнього світу роману «Темнота» Уласа Самчука	4
Усач Наталія. Часова організація трилогії «Ост» («Морозів хутір», «Темнота», «Втеча від себе») Уласа Самчука.....	18
Хомеча Наталія. Топографія спогаду: діалогія Уласа Самчука «На білому коні», «На коні вороному».....	24

РОЗДІЛ II. *Питання поезики*

Кочерга Світлана. Поезія і/як писанкарство: інтермедіальність художнього світу Оксани Лятуринської.....	38
Кир'янчук Богдан. Герменевтична специфіка літературно-критичного мислення Бруно Шульца	46
Сергійчук Зоряна. Досвід смерті як іманента герменевтики індивіда фентезійного серійного роману про Гаррі Поттера.....	55
Мирончук Інна. Прийом маски та авторська ідентичність у прозі Богдана Бойчука	60

РОЗДІЛ III. *Тексти і контексти*

Захарчук Ірина. Советська ідентичність сталінської доби: соціальні практики, емоційний ресурс та приватний досвід.....	71
Антипчук Надія. Художній світ драматургії Любові Яновської	82
Крупка Мирослава. Модель жіночої соціалізації у повісті Галини Журби «Зорі світ заповідають...».....	89
Кир'янчук Ігор. Духовний код книги Михайла Ореста «Душа і доля».....	102

РОЗДІЛ IV. *Компаративна критика*

Бестюк Ірина. Марш як музичний маркер «імперії мегаломанії» («Марш Радецького» (1932) Йозефа Рота і «Долина май» (1933-1935) Олексія Кундзіча).....	109
Кирильчук Олександр. Образ Іншого у прозі Михайла Коцюбинського.....	117
Іванова Анна. Контактуючи з Іншим: презентація образів інших націй та формування автообразу у романах Людмили Коваленко.....	126

РОЗДІЛ V. *Дидактичні парадигми української літератури*

Романишина Наталія. Методика використання письменницької критики в аналізі невеликого епічного твору (на прикладі творчості Уласа Самчука)...	134
Полюхович Любов. Проблема формування літературних компетентностей школярів (за Борисом Степанишином).....	144
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	154

Наукове видання

*Збірник наукових праць
Рівненського державного гуманітарного університету*

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ФІЛОЛОГІЇ.
ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО**

Випуск XXI

Упорядкування
та наукове редагування
*Олександр КИРИЛЬЧУК
Мирослава КРУПКА*

Комп'ютерна верстка та макет
Микола ВОЙТОВИЧ

Відповідальний за випуск
Олександр КИРИЛЬЧУК

Збірник наукових праць Рівненського державного гуманітарного університету: Актуальні проблеми сучасної філології. Літературознавство. – Вип. XXI / Ред. кол. О. Кирильчук [та ін.]. – Рівне : РДГУ, 2015. – 155 с.

**ББК 83
Л 43
8**

Підписано до друку 10.06.2015 р.
Формат 60x84. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman Cyr.
Умови, друк. арк. 9,17. Наклад 300 прим. Зам. № 29.

Видавничі роботи:
кафедра української літератури
Рівненського державного гуманітарного університету
33001, м. Рівне, вул. Остафова, 37, каб. 404.

Друкарські роботи:
СПД Войтович М.А.
33001, Рівне, вул. Петра Могили, 28
тел (0362) 63-18-56
Свідоцтво про держреєстрацію:
Серія ВОО № 824666 від 17.07.2003 р.